

Svar på fråga 2024/25:200 av Olle Thorell (S)
Kompetensförsörjning till industrin i Västmanland

Olle Thorell har frågat mig om vilka konkreta åtgärder jag avser att vidta i samverkan med andra relevanta departement för att säkerställa att fler yrkesutbildningar startas så att personal med rätt kompetens kan rekryteras till industrin i Västmanland och på andra håll, särskilt med inriktning mot den gröna omställningen.

Den pågående energi- och klimatomställningen bidrar till en ökad efterfrågan på arbetskraft inom till exempel elektrifiering. Samtidigt är kompetensbristen stor inom flera branscher inte minst när det gäller kompetens som motsvarar yrkesutbildning på gymnasial nivå och yrkeshögskolenivå. Därför genomför regeringen flera satsningar för att stärka kompetensförsörjningen generellt och mer specifikt kopplat till energi- och klimatomställningen.

I budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1) föreslår regeringen bland annat att ytterligare 900 miljoner kronor

tilldelas för fler platser inom regional yrkesinriktad utbildning på gymnasial nivå inom kommunal vuxenutbildning (regionalt yrkesvux), inklusive studiestöd. För bättre planeringsförutsättningar för kommunerna och ett bättre nyttjande av utbildningsplatser inom regionalt yrkesvux föreslår regeringen även att kommunerna ska kunna ansöka om och få beslut om statsbidrag för upp till två år framåt i tiden. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för att möta en ökad efterfrågan på arbetskraft med yrkeskompetens i hela Sverige. I betänkandet Växla yrke som vuxen – en reformerad vuxenutbildning och en ny yrkesskola (2024:16) lämnas också ett antal förslag för att ytterligare stärka yrkesutbildningen inom komvux. Förslagen bereds nu i Regeringskansliet.

För att bredda utbudet av yrkesutbildningar på gymnasial nivå som svarar mot arbetslivet behov har Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) i uppdrag att genomföra en pilotverksamhet med en nationell yrkesutbildning som är en yrkesutbildning för vuxna på gymnasial nivå enligt yrkeshögskolans modell. De områden som har varit aktuella för den första ansökningsomgången för den nya yrkesutbildningen är bygg- och anläggning, el och energi, fordon och transport, industriteknik samt naturbruk, alltså flera yrkesområden som är viktiga för energi- och klimatomställningen.

Yrkeshögskolan har en viktig roll när det gäller att möta de fortsatt stora kompetensbehoven i hela Sverige, inte minst när

det gäller kompetenser för energi- och klimatomställningen. MYH har haft i uppdrag av regeringen att analysera och redovisa hur yrkeshögskolans utbildningsutbud kan behöva anpassas på längre sikt med anledning av energi- och klimatomställningen. Myndigheten skulle särskilt beakta hur man kan fokusera på fler utbildade inom STEM-området (Science, Technology, Engineering and Mathematics). I betänkandet Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31) lämnas förslag för att förtydliga yrkeshögskolans roll i utbildningssystemet och skapa förutsättningar för att yrkeshögskolan ska kunna fortsätta utvecklas med bibehållen kvalitet. Förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

MYH ska enligt sin instruktion samverka med Statens skolverk, Universitetskanslerämbetet, Universitets- och högskolerådet, Tillväxtverket, Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet) och Arbetsförmedlingen i syfte att bidra till en väl fungerande kompetensförsörjning. Prioriterade områden för myndighetssamverkan 2024 är bland annat utbildning för klimatomställningen samt insatser för att få fler att delta i utbildningar inom området STEM.

Avslutningsvis har regeringen också inlett ett arbete med att ta fram en strategi för STEM som kommer att spänna över hela utbildningssystemet och ge förutsättningar för ett samordnat och fokuserat arbete på området.

Stockholm den 22 oktober 2024

Johan Pehrson